

Motion till riksdagen 2025/26:1065

av **Lawen Redar (S)**

Frige Gui Minhai

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för Gui Minhais frigivning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I år är det nio år sedan den svensk-kinesiske förläggaren och författaren Gui Minhai kidnappades i sin semesterbostad i Thailand och fördes till Kina. Han har sedan dess berövats sin frihet, utsatts för brist på rättssäkerhet och förvägrats konsulärt stöd från Sverige.

Kina hävdar att Minhai återtagit sitt kinesiska medborgarskap och av sagt sig sitt svenska, men detta bestrids av Sverige. Gui Minhai är svensk medborgare och har rätt till konsulärt skydd enligt Wienkonventionen. Att han hålls fängslad utan möjlighet till rättvis rättegång är en allvarlig kränkning av de mänskliga rättigheterna och av internationell rätt.

Gui Minhais fall har uppmärksamrats globalt och är en tydlig illustration av Kinas alltmer auktoritära utveckling, med ökade inskränkningar av pressfrihet, yttrandefrihet och grundläggande mänskliga rättigheter. Det är därför av största vikt att Sveriges regering fortsatt verkar för hans frigivning i nära samarbete med EU, FN och andra demokratiska partners.

Bakgrund

Gui Minhai föddes den 5 maj 1964 i Ningbo, Kina, och kom till Sverige 1988 för studier. Efter massakern på Himmelska fridens torg 1989 sökte han politisk asyl och fick permanent uppehållstillstånd 1992. Han blev svensk medborgare 1996.

År 2012 grundade Minhài förlaget Mighty Current i Hongkong, som gav ut litteratur kritisk mot den kinesiska regimen. 2014 köpte förlaget bokhandeln Causeway Bay Books, som snabbt blev en symbol för yttrandefrihet.

Den 17 oktober 2015 kidnappades Gui Minhài i Thailand och fördes till Kina. Kort därefter visades han i kinesisk statstelevision i en framtvängd ”bekännelse”. Andra bokhandlare kopplade till Causeway Bay Books greps under samma period.

Minhài avtjänade inledningsvis ett straff för ett äldre trafikbrott, men frisläpptes inte i praktiken. I januari 2018 greps han åter, denna gång i sällskap med svenska diplomater, under en resa till Peking för att träffa läkare. Detta var sista gången som Sverige fick konsulär tillgång.

I februari 2020 dömdes Gui Minhài till tio års fängelse för påstått spioneri. Domen har starkt kritiserats internationellt och saknar rättslig trovärdighet.

Arbetet för frigivning

Sverige har under hela processen drivit frågan om Gui Minhài's frigivning på bilateral nivå och i samarbete med EU och FN. Hans fall har flera gånger lyfts i FN:s råd för mänskliga rättigheter och i resolutioner från Europaparlamentet.

Trots upprepade krav har svenska myndigheter nekats konsulärt tillträde sedan 2018. Kina har konsekvent hävdats att fallet är en intern angelägenhet, men Sverige vidhåller att Gui Minhài är svensk medborgare och har rätt till stöd och skydd.

Granskningskommissionen (SOU 2022:55) slog fast att regeringar och myndigheter lagt ner stora resurser i arbetet, men påpekade behovet av bättre dokumentation och strategisk samordning.

Sedan september 2024 är Maria Malmer Stenergard (M) utrikesminister. Under hennes ledning måste regeringen fortsatt driva fallet med högsta prioritet och bygga vidare på Sveriges och EU:s gemensamma påtryckningar mot Kina.

Slutsats

Det har nu gått fem år sedan domen mot Gui Minhài och nio år sedan kidnappningen. Han sitter fortfarande frihetsberövad i Kina, utan rätt till konsulärt stöd och utan möjlighet för familjen att träffa honom. Hans fall är ett av de mest flagranta exemplen på hur författare och förläggare straffas för att de utnyttjar sin yttrandefrihet.

Riksdagen bör därför uppmana regeringen att fortsatt och med förnyad kraft arbeta för Gui Minhài's frigivning, i nära samarbete med internationella partners. Sverige måste använda alla till buds stående diplomatiska och politiska medel för att säkerställa att Gui Minhài återfår sin frihet.

Lawen Redar (S)